

Madvig: Jeg hører til det af to Medlemmer bestaaende Mindretal, der er nævnt ved § 2, og det er dette, der giver mig Anledning til paa dette Punkt af Forhandlingerne at tage Ordet. Jeg kan ikke omtale den Dissens, der finder Sted ved dette Punkt, uden at gaae lidt næriere ind paa Loven i dens Helhed, hvad ogsaa for en stor Deel kan henføres under de 7 til Forhandling, satte Paragrafer. Jeg har i det Hele kunnet slutte mig til Udvalgets Betænkning, og jeg troer ikke at begaae en Indiscretion, naar jeg siger, at den hele Tankegang, som Udvalgets Betænkning følger, maaskee først tildeels er antydet af mig selv; men det negative Resultat, der fremtræder i Betænkningens Slutning, fremtræder stærkere og med større Berettigelse for mig, end jeg troer for de fleste Medlemmer af Udvalget. Og dog er dette ikke begrundet i nogen Tvivl om Hensigtsmæssigheden og Berettigelsen, af hvad Loven har foresat sig som Maal, heller ikke i at jeg afviger fra de Villighedsbetragtninger, som Udvalget ved de enkelte Paragrafer har ladet sig bestemme af; men min Betænkelse angaaer hele Lovens Form, og denne fremtræder just ved § 2. Jeg er aldeles enig i, at man er berettiget til at tage en almindelig Bestemmelse om Afhændelsen af det heromhandlede Bøndergods, hvis Afhændelse egentlig har været vedkjendt som Grundsætning af Regjeringen og Lovgivningsmagten i lang Tid, og for hvis Afhændelse i det Enkelte der jo i det Ringeste ved flere Leiligheder har været virket af Regjeringen; ja, jeg kan sige, jeg har selv i nogle faa Aar deeltaget deri. Jeg troer, at den hele Foranstaltning kan gennemføres saaledes, at der ikke er den mindste Fare for Stiftelsernes Formue, hverken med Hensyn til deres Størrelse eller deres Omfang. Men jeg anseer denne Lov for det Første for overflødig, og dernæst for uheldig. Loven er overflødig som Lov, fordi den foreskriver, at Noget skal skee, som kan skee uden Lov, og uden Lov kan skee paa en meget bedre Maade end det i det Ringeste har været muligt ved denne Lov; den er overflødig, thi hvis Ministeriet vil tilraade H. M. Majestæt at sanctionere denne Lov, saa indseer jeg ikke, hvorfor ikke det samme

Ministerium skulde kunne beslutte sig til ad administrativt Veie at gennemføre den hele Foranstaltning, hvorpaa Loven gaaer ud, Afhændelsen af det Bøndergods, der hører til saadanne Stiftelser, som umiddelbart staae under Regjeringens Beskyttelse, eller idetmindste under dens Control. Jeg troer, at der er ingen af disse Stiftelser, som har en saadan Stilling, at ikke vedkommende Ministerium skulde kunne foreskrive Afhændelsen; men i ethvert Tilfælde er der ingen, der indtager en saadan Stilling, at det ikke skulde være Ministeriet muligt ved Forhandling med Specialbestyrrelserne at komme til det Resultat, at beslutte Afhændelsen. Hvis man nu vil sige, at man ikke kan lide paa Ministeriets Villie eller Bestemthed og Fasthed i at gennemføre det, eller at man ikke kan stole paa, at man beholder et Ministerium, der er saaledes stemt, saa siger jeg, at man dog i ethvert Tilfælde kan tage sig et Aar til Prøve for at see, om Regjeringen nu, da der foreligger en Lov af denne Art, som Ministeriet i det Hele ikke har modsat sig, da ikke vil benytte det Aar, der hengaaer, inden Rigsdagen næste Gang kommer sammen, til at tage alvorligt fat paa denne Sag, og da at see, om ikke, som jeg før antydede, Regjeringen vil kunne gennemføre det Hele meget bedre. Hvad jeg væsentligt har imod Loven som Lov med Hensyn til Formen, foruden det nemlig, at den er overflødig, altsaa imod Loven i sig selv, er det, at jeg er meget bange for, at det er en af de Love, der ligesom selv antyde, at de ikke skulle udføres og ikke ville blive udførte efter deres Ord; det er en Lov, troer jeg, ved hvilken der let kan underforstaaes — ja, jeg kan næsten sige, ved hvilken der skal underforstaaes Noget — det er en Lov, der vil sætte en Deel Menneſter i en Stilling, som jeg ikke troer, at man ved Lov bør sætte noget Menneſte i. Det Sidste sigter til § 8, som jeg skal omtale nærmere, naar den foreligger til Forhandling, skøndt det ogsaa kan finde Anvendelse ved § 2 med Hensyn til to af Taxationscommissairerne. Naar jeg skal sige, hvori Grunden ligger til de Under, som jeg seer i Loven, saa ligger den i Taxationen — jeg kommer her igjen til, at Formen er uheldig — og naar jeg skal